

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY – KLASA IV

DZIAŁ I. SPOTKANIE Z PRZYRODĄ

Tematy:

1. Co to jest przyroda?
2. Sposób na naukę
3. Ile czasu spędzam przed ekranem?
4. Badam przyrodę
5. Myślę i działam jak przyrodnik
6. Obserwuję przyrodę pod mikroskopem
7. Posługuję się kompasem

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- rozpoznaje elementy przyrody ożywionej i nieożywionej;
- wymienia podstawowe źródła wiedzy o przyrodzie;
- zna podstawowe zasady skutecznego uczenia się;
- wie, że należy rozsądnie korzystać z urządzeń ekranowych;
- zna podstawowe przyrządy przyrodnicze, w tym mikroskop i kompas;
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste obserwacje przyrodnicze.

Ocena dostateczna – uczeń:

- rozróżnia przyrodę ożywioną i nieożywioną;
- wymienia sposoby skutecznego uczenia się;
- wyjaśnia, dlaczego należy ograniczać czas spędzany przed ekranem;
- rozróżnia obserwację i doświadczenie;
- rozpoznaje podstawowe elementy mikroskopu i zna ich zastosowanie;
- wskazuje główne kierunki świata za pomocą kompasu.

Ocena dobra – uczeń:

- opisuje składniki przyrody i podaje ich przykłady;
- dobiera odpowiednie sposoby uczenia się do wykonywanych zadań;
- proponuje sposoby racjonalnego korzystania z urządzeń ekranowych;
- wykonuje proste obserwacje i doświadczenia zgodnie z instrukcją;
- prawidłowo posługuje się mikroskopem;
- samodzielnie wyznacza kierunki świata za pomocą kompasu.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia zależności między wybranymi składnikami przyrody;
- samodzielnie planuje naukę i ocenia jej skuteczność;
- analizuje swój czas spędzany przed ekranem i proponuje korzystne zmiany;
- samodzielnie planuje i prowadzi prostą obserwację przyrodniczą;
- dokumentuje wyniki obserwacji i formułuje wnioski;
- sprawnie posługuje się mikroskopem i kompasem.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie rozwija zainteresowania przyrodnicze i poszukuje dodatkowych informacji;
- wykorzystuje wiedzę przyrodniczą w nowych sytuacjach;
- samodzielnie formułuje pytania i problemy badawcze;
- planuje i wykonuje proste badania przyrodnicze;
- samodzielnie dokumentuje i prezentuje wyniki obserwacji;
- sprawnie wykorzystuje mikroskop i kompas w praktycznych zadaniach.

DZIAŁ II. KRAJOBRAZ MOJEJ OKOLICY

Tematy:

1. Krajobraz mojej okolicy
2. Kształt terenu mojej okolicy
3. Rozpoznaję skały
4. Co kryje gleba?
5. Gleba mojej okolicy
6. Rośliny i zwierzęta w mojej okolicy

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wie, czym jest krajobraz i wymienia jego podstawowe składniki;
- rozpoznaje podstawowe formy terenu;
- wie, czym jest skała i gleba;
- wymienia podstawowe składniki gleby;
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta występujące w okolicy;
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste obserwacje przyrodnicze.

Ocena dostateczna – uczeń:

- opisuje podstawowe elementy krajobrazu swojej okolicy;
- rozpoznaje wybrane formy terenu;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje skał;
- wymienia składniki gleby i określa ich znaczenie;
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta swojej okolicy;
- korzysta z atlasu i innych prostych źródeł informacji.

Ocena dobra – uczeń:

- samodzielnie opisuje krajobraz swojej okolicy;
- rozróżnia elementy naturalne i antropogeniczne krajobrazu;
- rozpoznaje i opisuje formy terenu;
- porównuje wybrane skały i gleby;
- wykonuje proste obserwacje i doświadczenia dotyczące gleby;
- rozpoznaje pospolite rośliny i zwierzęta oraz wskazuje ich miejsca występowania.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia zależności między elementami krajobrazu;
- analizuje zmiany zachodzące w krajobrazie pod wpływem działalności człowieka;
- samodzielnie rozpoznaje wybrane skały i formy terenu;
- wyjaśnia znaczenie gleby i jej składników;
- analizuje wyniki prostych obserwacji i formułuje wnioski;
- opisuje przystosowania wybranych roślin i zwierząt do środowiska.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie i twórczo analizuje krajobraz swojej okolicy;
- wykorzystuje wiedzę przyrodniczą w nowych sytuacjach;
- samodzielnie prowadzi i dokumentuje obserwacje przyrodnicze;
- planuje proste badania dotyczące skał, gleby lub organizmów;
- wyszukuje i prezentuje dodatkowe informacje o przyrodzie swojej okolicy;
- proponuje działania na rzecz ochrony lokalnego środowiska.

DZIAŁ III. OBSERWUJĘ ZJAWISKA PRZYRODNICZE

Tematy:

1. Materia wokół nas
2. Materia jest zbudowana z drobin
3. Woda w trzech stanach skupienia
4. Zmiany stanów skupienia wody

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wie, czym jest materia;
- rozpoznaje ciała stałe, ciecze i gazy;
- wie, że materia jest zbudowana z drobin;
- wymienia trzy stany skupienia wody;
- rozpoznaje podstawowe zmiany stanów skupienia wody.

Ocena dostateczna – uczeń:

- podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów;
- opisuje podstawowe właściwości stanów skupienia materii;
- wyjaśnia w prosty sposób, że materia jest zbudowana z drobin;
- rozpoznaje wodę w trzech stanach skupienia;
- wymienia i rozpoznaje zmiany stanów skupienia wody.

Ocena dobra – uczeń:

- porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów;
- wyjaśnia, jak zachowują się drobin w różnych stanach skupienia;
- podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia w przyrodzie;
- wyjaśnia procesy: topnienia, krzepnięcia, parowania i skraplania;
- obserwuje proste zjawiska i zapisuje ich wyniki.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia związek między budową drobinową materii a jej właściwościami;
- opisuje zmiany zachowania drobin podczas zmiany stanu skupienia;
- wyjaśnia przebieg zmian stanów skupienia wody na przykładach z życia codziennego;
- samodzielnie wykonuje proste doświadczenia dotyczące właściwości materii i wody;
- formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych obserwacji.

Ocena celująca – uczeń:

- wykorzystuje wiedzę o budowie materii do wyjaśniania obserwowanych zjawisk;
- samodzielnie planuje i wykonuje proste doświadczenia;
- analizuje wyniki doświadczeń i formułuje własne wnioski;
- podaje różnorodne przykłady przemian stanów skupienia wody w przyrodzie i życiu codziennym;
- samodzielnie poszukuje i prezentuje informacje dotyczące zjawisk przyrodniczych.

DZIAŁ IV. OBSERWUJĘ POGODĘ**Tematy:**

1. Składniki pogody
2. Niebo w ruchu
3. Obserwuję i mierzę składniki pogody
4. Jak organizmy radzą sobie z upałem i mrozem

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wymienia podstawowe składniki pogody;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje opadów i osadów atmosferycznych;
- wie, że Słońce i Ziemia są w ruchu;
- rozpoznaje podstawowe przyrządy do pomiaru pogody;
- wie, że organizmy przystosowują się do wysokiej i niskiej temperatury.

Ocena dostateczna – uczeń:

- wymienia i krótko opisuje składniki pogody;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje chmur, opadów i osadów;
- wyjaśnia pozorny ruch Słońca po niebie;
- odczytuje proste pomiary temperatury, opadów i prędkości wiatru;
- podaje przykłady przystosowania organizmów do upału i mrozu.

Ocena dobra – uczeń:

- charakteryzuje składniki pogody;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje chmur i opadów;
- wyjaśnia związek ruchu obrotowego Ziemi z pozornym ruchem Słońca;
- samodzielnie wykonuje i zapisuje podstawowe pomiary pogody;
- wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i zwierzęta radzą sobie z upałem i mrozem.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- analizuje zmiany składników pogody na podstawie obserwacji i pomiarów;
- wyjaśnia zjawiska zachodzące na niebie w związku z ruchem Ziemi;
- prawidłowo posługuje się przyrządami meteorologicznymi;
- prowadzi systematyczne obserwacje pogody i przedstawia ich wyniki;
- wyjaśnia różne sposoby przystosowania organizmów do niekorzystnych warunków temperatury.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie prowadzi i dokumentuje obserwacje pogody;
- analizuje dane pogodowe i wyciąga wnioski;
- wykorzystuje wiedzę o ruchach Ziemi do wyjaśniania obserwowanych zjawisk na niebie;
- samodzielnie interpretuje proste informacje z map pogodowych i prognoz;
- podaje różnorodne przykłady przystosowań organizmów do upału i mrozu.

DZIAŁ V. JAK DZIAŁAJĄ ORGANIZMY?

Tematy:

1. Co to znaczy być żywym?
2. Jak są zbudowane organizmy?
3. Rośliny – organizmy samożywne
4. Zwierzęta – organizmy cudzożywne

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wymienia podstawowe czynności życiowe organizmów;
- rozpoznaje organizmy żywe i nieożywione;
- wie, że organizmy są zbudowane z komórek;
- rozpoznaje podstawowe części komórki roślinnej;
- wie, że rośliny są organizmami samożywymi;
- wie, że zwierzęta są organizmami cudzożywymi.

Ocena dostateczna – uczeń:

- wymienia i krótko opisuje czynności życiowe organizmów;
- wyjaśnia, czym jest komórka;
- rozpoznaje podstawowe elementy komórki roślinnej;
- wyjaśnia, na czym polega samożywność roślin;
- wyjaśnia, na czym polega cudzożywność zwierząt;
- podaje przykłady organizmów samożywnych i cudzożywnych.

Ocena dobra – uczeń:

- charakteryzuje podstawowe czynności życiowe organizmów;
- porównuje budowę komórki roślinnej i zwierzęcej;
- określa funkcje podstawowych elementów komórki;

- wyjaśnia znaczenie fotosyntezy dla roślin;
- wyjaśnia, w jaki sposób zwierzęta zdobywają pokarm;
- rozróżnia organizmy samożywne i cudzożywne na przykładach.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia zależności między budową a funkcjonowaniem organizmu;
- porównuje komórki roślinne i zwierzęce, wskazując ich podobieństwa i różnice;
- wyjaśnia znaczenie fotosyntezy dla roślin i innych organizmów;
- opisuje warunki niezbędne do przeprowadzania fotosyntezy;
- wyjaśnia zależności pokarmowe między organizmami samożywymi i cudzożywymi;
- poprawnie stosuje poznane pojęcia biologiczne.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie wyjaśnia zależności między budową i funkcjonowaniem organizmów;
- analizuje znaczenie fotosyntezy dla życia na Ziemi;
- wykorzystuje wiedzę o organizmach do wyjaśniania zjawisk zachodzących w przyrodzie;
- samodzielnie porównuje różne organizmy pod względem sposobu odżywiania i budowy;
- poszukuje i prezentuje dodatkowe informacje dotyczące funkcjonowania organizmów.

DZIAŁ VI. JAK DZIAŁA MOJE CIAŁO?

Tematy:

1. Ciało człowieka – niezwykła maszyna. Jak się poruszam?
2. Poznaję składniki pokarmowe
3. Po co oddychamy?
4. Po co krew krąży w ciele?
5. Mózg – centrum dowodzenia
6. Jak zmieniamy się w ciągu życia?
7. Jak chronić mózg przed chorobami?

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wymienia podstawowe układy narządów człowieka;
- rozpoznaje podstawowe części układu ruchu;
- wymienia podstawowe składniki pokarmowe;
- wie, że człowiek potrzebuje tlenu do życia;
- wie, że krew krąży w organizmie;
- wie, że mózg kieruje pracą organizmu;
- zna podstawowe etapy życia człowieka.

Ocena dostateczna – uczeń:

- wymienia podstawowe narządy układu ruchu i określa ich funkcje;

- wymienia składniki pokarmowe i podaje ich znaczenie;
- wyjaśnia znaczenie oddychania dla organizmu;
- opisuje podstawową rolę serca i krwi;
- wskazuje najważniejsze funkcje mózgu;
- wymienia etapy rozwoju człowieka;
- podaje podstawowe zasady dbania o zdrowie mózgu.

Ocena dobra – uczeń:

- wyjaśnia, jak współpracują kości, stawy i mięśnie podczas ruchu;
- określa funkcje poszczególnych składników pokarmowych;
- opisuje drogę powietrza w układzie oddechowym;
- wyjaśnia rolę krwi w organizmie;
- opisuje podstawowe funkcje mózgu i układu nerwowego;
- charakteryzuje zmiany zachodzące w organizmie podczas kolejnych etapów życia;
- stosuje zasady zdrowego stylu życia sprzyjającego prawidłowej pracy mózgu.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia współdziałanie układów narządów podczas wykonywania różnych czynności;
- analizuje znaczenie składników pokarmowych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu;
- wyjaśnia wymianę gazową i znaczenie tlenu dla organizmu;
- wyjaśnia znaczenie krążenia krwi dla transportu tlenu i substancji odżywczych;
- wyjaśnia rolę mózgu i układu nerwowego w kierowaniu organizmem;
- charakteryzuje zmiany zachodzące w organizmie człowieka w ciągu życia;
- wyjaśnia, jak należy chronić mózg i układ nerwowy przed szkodliwymi czynnikami.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie wyjaśnia współzależności między układami narządów człowieka;
- wykorzystuje wiedzę o funkcjonowaniu organizmu w sytuacjach życia codziennego;
- analizuje wpływ sposobu odżywiania, aktywności fizycznej, snu i innych czynników na zdrowie;
- wyjaśnia znaczenie prawidłowego funkcjonowania mózgu dla całego organizmu;
- samodzielnie wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zdrowia człowieka;
- proponuje działania służące ochronie mózgu i całego organizmu przed chorobami.

DZIAŁ VII. ŻYCIE NA ŁĄDZIE

Tematy:

1. Jak żyje się na łądzie?
2. Poznając las
3. Życie w lesie
4. Życie na łące
5. Co rośnie na polu?

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wymienia podstawowe warunki życia organizmów na lądzie;
- rozpoznaje las, łąkę i pole jako środowiska życia;
- wymienia podstawowe warstwy lasu;
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta leśne;
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta łąkowe;
- wymienia podstawowe rośliny uprawiane na polach.

Ocena dostateczna – uczeń:

- wymienia czynniki wpływające na życie organizmów na lądzie;
- rozpoznaje i nazywa warstwy lasu;
- podaje przykłady roślin i zwierząt występujących w lesie;
- podaje przykłady roślin i zwierząt żyjących na łące;
- rozpoznaje podstawowe rośliny uprawne;
- zna zasady zachowania się w lesie i na obszarach przyrodniczych.

Ocena dobra – uczeń:

- wyjaśnia, jak organizmy przystosowują się do życia na lądzie;
- charakteryzuje poszczególne warstwy lasu;
- wskazuje zależności między organizmami żyjącymi w lesie;
- rozpoznaje wybrane gatunki roślin i zwierząt leśnych oraz łąkowych;
- wyjaśnia znaczenie łąki i pola dla człowieka i przyrody;
- rozpoznaje podstawowe rośliny uprawne i określa ich znaczenie.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia zależności między warunkami środowiska a życiem organizmów na lądzie;
- analizuje zależności między organizmami występującymi w lesie;
- porównuje las, łąkę i pole jako środowiska życia;
- wyjaśnia znaczenie różnorodności organizmów w tych środowiskach;
- rozpoznaje i charakteryzuje wybrane gatunki roślin i zwierząt;
- wyjaśnia znaczenie lasów, łąk i pól dla człowieka oraz środowiska.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie analizuje zależności między organizmami i środowiskiem ich życia;
- wykorzystuje wiedzę do wyjaśniania funkcjonowania lasu, łąki i pola;
- samodzielnie rozpoznaje i opisuje różne gatunki organizmów;
- prowadzi i dokumentuje obserwacje przyrodnicze;
- proponuje działania służące ochronie lasów, łąk i innych środowisk lądowych;
- samodzielnie poszukuje i prezentuje informacje dotyczące życia na lądzie.

DZIAŁ VIII. ŻYCIE W WODZIE**Tematy:**

1. Jak żyje się w wodzie?

2. Poznaję rzekę
3. Poznaję jezioro

Ocena dopuszczająca – uczeń:

- wymienia podstawowe warunki życia w wodzie;
- rozpoznaje środowisko wodne;
- rozpoznaje rzekę i jezioro;
- wymienia wybrane rośliny i zwierzęta żyjące w wodzie;
- zna podstawowe zasady bezpiecznego zachowania nad wodą.

Ocena dostateczna – uczeń:

- wymienia przystosowania organizmów do życia w wodzie;
- wskazuje podstawowe elementy rzeki;
- rozpoznaje wybrane organizmy żyjące w rzece i jeziorze;
- opisuje podstawowe cechy jeziora;
- zna zasady ochrony wód i bezpiecznego zachowania nad wodą.

Ocena dobra – uczeń:

- wyjaśnia, jak organizmy przystosowują się do życia w wodzie;
- opisuje podstawowe elementy rzeki i jej bieg;
- charakteryzuje jezioro jako środowisko życia;
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta rzek i jezior;
- wskazuje zależności między organizmami wodnymi a środowiskiem.

Ocena bardzo dobra – uczeń:

- wyjaśnia zależności między warunkami środowiska wodnego a życiem organizmów;
- porównuje rzekę i jezioro jako środowiska życia;
- charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt do życia w wodzie;
- analizuje zależności między organizmami żyjącymi w rzece i jeziorze;
- wyjaśnia znaczenie czystości wód dla organizmów i człowieka.

Ocena celująca – uczeń:

- samodzielnie analizuje zależności występujące w środowisku wodnym;
- wykorzystuje wiedzę do wyjaśniania funkcjonowania rzek i jezior;
- prowadzi i dokumentuje obserwacje organizmów wodnych;
- proponuje działania służące ochronie rzek i jezior;
- samodzielnie wyszukuje i prezentuje informacje o życiu w wodzie.

Warunki i tryb otrzymania oceny wyższej niż przewidywana

Uczeń ma możliwość uzyskania oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana, zgodnie z zasadami i terminami określonymi w Statucie Szkoły.

Warunkiem uzyskania oceny wyższej jest:

- zgłoszenie nauczycielowi chęci podwyższenia przewidywanej oceny w terminie określonym w Statucie Szkoły;
- uzupełnienie wiadomości i umiejętności wymaganych na ocenę, o którą uczeń się ubiega;
- wykonanie ustalonych przez nauczyciela zadań, ćwiczeń lub innych form sprawdzenia wiadomości i umiejętności;
- uzyskanie wyniku potwierdzającego opanowanie wiadomości i umiejętności na poziomie odpowiadającym wyższej ocenie.

Sprawdzenie wiadomości i umiejętności może mieć formę **pisemną, ustną lub praktyczną**, odpowiednią do zakresu materiału.

Ocena wyższa niż przewidywana zostaje ustalona, jeżeli uczeń spełni wymagania edukacyjne określone dla danej oceny.